

TV 2 AS

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
Sendes pr. epost til postmottak@kud.dep.no

Oslo, den 23. september 2011

Høring – endringer i åndsverkloven – tiltak mot ulovlig fildeling og andre krenkelser av opphavsrett m.v. på internett – ref 2011/02036 ME/MEI EAB:elt

Generelt

På bakgrunn av tidligere kommunikasjon rundt de spørsmål som reises er det neppe noen overraskelse at TV 2 ønsker denne høringen velkommen. For TV 2 er det en vesentlig driftsforutsetning at de store investeringer som gjøres i opphavsrettslig vernet materiale også gis en praktisk minstebeskyttelse som muliggjør en rimelig inntjening og en reell mulighet til forvaltning av de rettigheter som skapes/finansieres. Det er lett å si seg enig i at rettigheter til opphavsrettsbeskyttet innhold krenkes i et stort omfang, og at effektiv håndheving ved nettkrenkelser har vist seg vanskelig.

For helhetens skyld peker TV 2 på at det ikke bare er fildeling og ulisensiert streaming alene som er problemet. Også videredistribusjon av typisk direkte sendte fjernsynssignaler, ulisensiert deling av adgangsmekanismer osv inngår i sakskomplekset.

Vi noterer for øvrig at Justisdepartementet i disse dager også har en høringsrunde om styrking av lovgivningen om håndhevingen av industrielle rettigheter m.m. For TV 2 fremstår det som svært ønskelig at endringsforslag på begge felter sees i sammenheng og at man så langt mulig harmoniserer både materielle og prosessuelle reguleringer. De krenkelser som høringen her omfatter vil ofte også ha elementer av industrielle rettigheter innebygget.

Et vesentlig utviklingstrekk er at endrede bruksmønstre medfører at etablerte forretningsmodeller og verdikjeder i kulturnæringene opplever sviktende inntekter.

Årsakene til dette er sammensatt. Det kan dels skyldes at de tradisjonelle – finansielt og produksjonsmessig - tunge produksjonene faktisk taper i konkurransen med nye – mindre kostnadskrevenende - tjenester som brukerne heller vil prioritere. At nye produkter og forretningsmodeller utkonkurrerer gamle er en utfordring som alle i kulturområdet må ta inn over seg. Dette løses ikke – og skal heller ikke løses - ved de tiltak som antydes i høringen.

Derimot er det fortsatt slik at mange av de "nye" tjenester som i stor grad konsumeres av allmennheten, faktisk består i at man helt eller delvis, i original eller endret form, trekker på eller direkte tilgjengeliggjør, produksjoner/verk/frembringelser som skapes innenfor eksisterende systemer, med sikte på kommersiell tilgjengeliggjøring. At disse tjenestene oppleves som "bedre", "billigere" eller lettere tilgjengelig enn produsentenes eget tilbud gir naturligvis grunn til ettertanke.

Men disse forhold alene kan vanskelig begrunne at rettighetshaverne ikke skal kunne beskytte sine kommersielle (og kunstneriske) interesser. Anførsler om at bransjen skal ha et eget ansvar for å sette opp konkurrerende tjenester som "overflødiggjør" de illegale/rechtsstridige systemer er etter TV 2s syn - i beste fall - på siden av poenget. Mot gratis tjenester som ikke er basert på tilbyders egne investeringer, men kostnadsfri utnyttelse av tredjeparts frembringelser, kan ingen konkurrere.

Vi noterer at departementet utfordrer bransjen mht å utvikle betalingsløsninger som er praktisk også for dette feltet. Det er TV 2 helt enig i. Det må likevel påpekes at kjøp av og betaling for slike produkter også berører finanslovgivningen, og ikke minst reguleringene omkring mindreåriges rettslige handleevne. Dette er ikke spørsmål som bransjen ensidig kan avklare. At de må finne sin løsning er åpenbart, kanskje særlig fordi mye av den ulovlige bruken gjøres av mindreårige som faktisk sperrer ute fra de legale systemene gjennom dagens betalingsløsninger.

Det er uansett korrekt av departementet å peke på at en tilfredsstillende reduksjon av ulovlig aktivitet, også forutsetter reelle muligheter for rettighetshavere til å møte opphavsrettskrenkelser som skjer (også når dette skjer på Internett). TV 2 er enig i at mulighetene til å opptre anonymt på nettet gjør det vanskelig for rettighetshaverne å identifisere overtrederen og finne ut hvem krav skal rettes mot. Håndheving kompliseres naturligvis av at (den rettsstridige) virksomheten i stor grad skjer over landegrensene. Et sidepoeng her er også at man i disse kommunikasjons- og distribusjonsformene ikke har en fungerende plikt til å oppgi identiteten på den som forestår/viderebringer tilgjengeliggjøringen, eventuelt redaktør eller i siste hånd en utgiver. Videre er det erfaringsmessig et stort problem at krenkelsene skjer ved at det registreres nettadresser som så lagres hos tredjeparter og dermed (i praksis) gjøres utilgjengelig for de krenkede,

TV 2 har en bredere tilnærming til problemstillingene enn mange andre opphavsmenn/rettighetshavere tilsynelatende har. TV 2s ideologiske fundament bygger på ytringsfrihet, valgfrihet for den enkelte og en balansert beskyttelse av rettigheter veid opp mot allmennhetens behov. I tråd med dette vil TV 2 – som departementet – understreke behovet for å finne balanserte løsninger som også ivaretar andre hensyn relatert til håndheving av rettigheter på nett. Særlig hensynene til ytringsfrihet, rettsikkerhet og personvern er sentrale, men det er også viktig å avveie det grunnleggende beskyttelsesomfanget mot allmennhetens rett til å utnytte/dra veksler på det frembrakte. I denne sammenheng peker vi på at TV 2 - ved siden av å være en stor produsent og finansieringskilde - også selv trekker veksler på tredjeparts materiale.

Respekt for reglene forutsetter at de er forståelige, at de oppleves som velbegrunnede og at det foreligger et samfunnsmessig sanksjonssystem, som fremstår som forholdsmessig. Problemstillingen reises umiddelbart når departementet uttaler at blokkeringsadgangen skal forbeholdes de mer alvorlige tilfellene og at adgangen dermed kun skal benyttes unntaksvis. Man innfører dermed de facto en avgrensning av enerettene. Det er da naturlig å spørre om man bør justere enerettsbestemmelsene til det som er praktikabelt å beskytte. Også i lys av den debatt som pågår om "frihet på nettet" ville det være naturlig å se på en "avkriminalisering/lovliggjøring" av den bruk av vernelde frembringelser som "alle" gjør, uten å oppfatte det som ulovlig (typisk små frittstående klipp, integrering i nye verk, parodier, bearbeidelser osv ut over dagens snevre grenser – kanskje i form av en fair use-norm) kombinert med en effektivisering av beskyttelsen for de sentrale inntekstmodeller og finansielle interesser. Dette ville kunne bringe reguleringene mer i pakt med folkemeningen, virke utløsende for kreativ virksomhet og samtidig beskytte de sentrale hensyn, herunder behov for finansiering av nyskaping.

Konsekvensen blir i så fall en tilsvarende utvidelse av allmennhetens rett til å utnytte eller videredistribuere hele eller deler av et beskyttet verk, typisk i situasjoner som ikke berører rettighetshaverens kommersielle posisjon (hensynet til finansiering av nyproduksjon) i nevneverdig grad.

Det maner også til ettertanke at forslagene som fremmes, grunner seg på at samfunnet ikke vil eller kan oppfylle sin del av de oppgavene som pålegges gjennom lovgivningen. Det gjelder jo åpenbart lovfestede rettigheter og ulovlig/straffbar tilgjengeliggjøring av opphavsrettslig vernet materiale.

Mye av motstanden mot reguleringene knyttes øyensynlig til at private aktører/rettighetshavere selv gis midler til, forestår kartlegging/etterforskning og iverksetter etterfølgende pågang. Med unntak for kravet om erstatning er jo dette tiltak som – dersom politiet fikk melding om straffbare forhold – skulle vært fulgt opp av de instanser som er gitt myndighet til det. (På den annen side er TV 2 også enig i uttalelsen i Max Manus-dommens avsnitt 51: *Et krav om at rettighetshavere må [vår understrekning] forfølge mulige krenkelsers via politi- og påtalemyndighet, vil for øvrig være i dårlig samsvar med Norges folkerettslige forpliktelser etter TRIPS-avtalen.*)

For TV 2 - som en stor og seriøs mediebedrift - er det et paradoks at TV 2 klarerer / betaler for slik bruk av materiale (utenfor en snever sitat- og lånerett) mens vi selv opplever at sentrale økonomiske interesser rundt de verk vi skaper eller initierer/finansierer, ikke beskyttes av det offentlige politi- og påtalesystemet.

Manglende lovlige tjenester og dermed oppkomsten av ulovlig tilgjengeliggjøring, har også bakgrunn i at lisensierings- og klareringsystemene, kanskje i særlig grad for sammensatte AV-verk, er problematisk. Arbeidet og omkostningene ved, sammen med risiko for ikke å nå frem overfor alle rettighetshavere, gjør sitt til at gode, strømlinjeformede lovlige distribusjonsformer (som kan utkonkurrere de ulovlige) ikke kommer på plass. Det sentrale må være å få på plass en subsidiær "one stop shop-klarering" kombinert med overvåking for å avdekke monopolisme og sikring av rimelige forutsigbare vilkår. Det ligger i dette at man også må hindre klareringssystemene på rettighetshaversiden fra å etablere vederlagsnivåer og administrative løsninger som motvirker etablering av lovlige tjenester i markedet. For å etablere aksept for slike løsninger må det også sikres at inntektene kommer direkte til de faktiske rettighetshavere og ikke stanser i rettighetshaverorganisasjonenes administrasjon, i deres sideaktiviteter o.l.

Avveiningen mellom rettighetshavernes og brukernes interesser kaller også på en nærmere analyse. Det er ganske lang vei fra en total enerett til en rimelig beskyttelse av rettighetshavernes behov for inntekt/avkastning når bruk skjer. Det er ved avveiningen - og reguleringene av disses handlerom - også viktig å huske at "brukerne" kan være (og ofte er) profesjonelle aktører, som ønsker å etablere næring ved å tilgjengeliggjøre tredjeparts beskyttede frembringelser. Slike distributører kan også være regulære produsenter og rettighetshavere, som så supplerer sin virksomhet gjennom å distribuere andres beskyttede verk. Dette kjennetegner kringkasterne og lignende virksomheter.

Eksklusivitetsavtaler som forutsetning for å investere - kombinert med inngrep i/avgrensning av rettighetene - er problemstillinger som må håndteres dersom man skal ivareta de sentrale formål knyttet til nyinvesteringer og nyskaping. Et sentralt poeng er at de som distribuerer ulovlig, normalt aldri investerer i ny innholdsproduksjon.

TV 2 bemerker også at det ikke bare er sentrale enkeltaktører som utgjør problemet. Også nettverk med mer eller mindre samvirkende småbrukere, gjør det samlet sett vanskelig å omsette de lovbeskyttede enerettene i økonomisk inntekt. Reguleringer som kun retter seg mot store aktører og vesentlige krenkelsers vil – selv om det er et skritt på veien – ikke løse problemene.

Selv om man skulle gå i en slik retning hvor allmennhetens muligheter utvides, må rettighetshavernes beskyttelsesverdige interesser uansett sikres gjennom rimelige og effektive midler.

TV 2 peker også på at forslagene som er på høring også må sees i sammenheng med Straffeloven § 262. Det er naturlig sammenheng mellom disse reglene og reglene om opphavsrett. Overtredelser av § 262 foregår i større grad enn tidligere ved hjelp av Internett, som et ledd i grenseoverskridende kriminalitet og dette er vanskelig å bekjempe innenfor Norges grenser. Blokkering kan i noen tilfeller

være det eneste vern som norske rettighetshavere vil kunne benytte seg av. Når § 262 i praksis beskytter rettigheter som er omfattet av Åndsverkloven, er det viktig at reglene koordineres slik at beskyttelsesmulighetene ikke avhenger av distribusjonsform. Man bør således la de samme muligheter som forslaget medfører, omfatte reglene i straffeloven § 262. Særlig gjelder dette reglene omkring konsesjonsplikt mht registrering av IP-adresser og blokkering av nettsted. Endringene i personopplysningsforskriften hva gjelder Åndsverkloven bør for eksempel også inkludere straffeloven § 262 slik at man får et konsistent og fremtidsrettet regelverk.

Lagring av IP-adresser og tilgang til identitet bak disse

For TV 2 fremstår det sentrale problem i materien som lovskaft; problemet er at man – i motsetning til for analoge publikasjoner - ikke har pålagt åpenhet /synliggjøring av hvem det er som står bak publisering/tilgjengeliggjøring. Det er videre krav om konsesjon for å lagre IP-adresser. Vi noterer at Datatilsynet har lagt til grunn at "opplysninger vedrørende IP-adresser som er benyttet til opphavsrettskrenkelser er "sensitive personopplysninger" og at Personvernemnda har sluttet seg til dette synspunktet. TV 2 vil på sin side, slutte seg til Høyesterett når det i Max Manus-sakens avsnitt 57 uttales: "Det er videre tale om informasjon av mindre sensitiv karakter."

Det noteres at det nå er avklart at rettighetshaverne kan få tilgang til slike opplysninger med hjemmel i tvistelovens regler om bevissikring utenfor rettsak, men dette er en lang, komplisert og risikabel vei, som ikke er praktisk for – og dermed ikke gir beskyttelse for - mindre ressurssterke – og dermed sårbare - rettighetshavere.

TV 2 slutter seg således til departementets forslag om en lovhjemmel som uten konsesjon fra Datatilsynet, gir rettighetshaverne adgang til å registrere og lagre IP-adresser når slik behandling er nødvendig for å fastsette, gjøre gjeldende eller forsvare et rettskrav. TV 2 kan vanskelig se at dette er særlig problematisk, i alle fall ikke med de forutsetninger som ligger til grunn for behandlingen av det som registreres.

Det sentrale spørsmålet er naturligvis om den (påstått) krenkede skal gis tilgang til opplysninger om hvilken abonnent som er knyttet til adressen. Forslaget om at domstolen kan pålegge internettilyderne å utlevere opplysninger om en abonnents identitet til rettighetshaveren - etter en interesseavveining /vurdering av hensynene som taler for utlevering av opplysningene mot hensynet til taushetsplikten - kan heller ikke være særlig problematisk. Et poeng for TV 2 er at slik utlevering ikke i seg selv vil styre en etterfølgende prøving av det abonnenten gjør og lovmessigheten av dette.

Oppsummeringen fra lagmannsrettens avgjørelse i Max Manus-dommen (gjengitt av Høyesterett i avsnitt 52) er slik rettstilstanden nødvendigvis må være, og forbilledlig klar:

"Etter en samlet vurdering – blant annet særlig hensyntatt at det dreier seg om en handling som antas å være både straffbar og erstatningsbetingende, politiets manglende prioritering av slike saker, den omstendighet at abonnenten av den aktuelle IP-adressen ikke kan ha en berettiget forventning om rettsstridig bruk av denne og de motstridende hensyn som er nevnt over – kan ikke flertallet se at det vil være uforholdsmessig å gi Sandrew m.fl. tilgang til identiteten til abonnenten av den aktuelle IP-adressen."

TV 2 noterer at departementet mener at en domstolsavgjørelse bør være en nødvendig forutsetning for å få tilgang til identiteten – i motsetning til en ordning der domstolen bare skal vurdere de tilfellene der internettilyderne ikke vil utlevere slike opplysninger. Synspunktet kan åpenbart diskuteres i lys av at en IP-adressat vanskelig kan ha en berettiget forventning om beskyttelse for rettsstridig bruk av denne konkrete kommunikasjonsformen (en beskyttelse som åpenbart går ut over det distribusjon og produksjon på andre plattformer er underlagt). Det sentrale for TV 2 er imidlertid uansett at det åpnes en praktikabel vei frem til slike opplysninger i kvalifiserte saker.

Vi noterer og støtter at departementet foreslår at rettighetshaverne skal ha anledning til å oppbevare opplysningene i forbindelse med gjennomføringen av rettslige prosesser. TV 2 mener det må være tjenlig at det samme gjelder hvor rettighetshaverne velger å begynne med "mykere fremgangsmåter" - som utsendelse av varselbrev til abonnenten etter å ha fått utlevert identiteten - fremfor å gå direkte til rettslige skritt. Det må også gis mulighet til å oppbevare slike brev (og grunnlaget for dem) i en rimelig tid, for å avdekke om det begås nye krenkelser i tilknytning til det samme abonnementet.

Hva gjelder underretning til abonnenten foreslår departementet at tilbyderen gir melding til abonnenten når det er gått én måned siden utleveringen av opplysningene. Vi noterer at man her ser hen til den svenske lovgivningen. TV 2 vil anta at det kan være praktisk at reguleringene gir retten mulighet til å fastlegge avvikende tidspunkt for underretning til abonnenten. Dette kan være tjenlig typisk hvor sakskomplekset er stort.

Departementet mener at det er rettighetshaverne som står nærmest til å bære omkostningene, og det vises her til at internettilbyderne bare er involvert i saken fordi de er i besittelse av den aktuelle informasjonen. For TV 2 er det – i tråd med det resonnement som er fremført tidligere, et problem at rettighetshaverne som allerede har skapt/finansiert de angjeldende rettigheter skal pålegges ytterligere kostnader for å effektivisere det samfunnsmessig fastlagte lovvern (hvor den offentlige håndheving svikter). Dette vil formodentlig favorisere de store og rike systemene. En enkeltstående liten norsk filmskaper vil da kanskje kvie seg for å gjøre dette. Man kan da spørre om den mekanisme som foreslås etablert, oppfyller de krav om tilgang til en effektiv håndhevingsmekanisme som er satt opp. At rettighetshaveren vil kunne ta med utbetalte sakskostnader til internettilbyder i det krav som fremmes i et senere søksmål mot overtrederen er jo - jfr begrunnelsen for å innføre en blokkerings- eller sletteplikt - ikke alltid særlig praktisk. Generelt bør man gjøre dette så enkelt og rimelig som mulig.

I denne sammenheng peker vi på konsekvensene administrativt og kostnadmessig dersom flere forvaltningsorganer og domstoler medvirker i prosessen. TV 2 reiser spørsmål om det praktisk/administrativt er tjenlig å opprettholde Post- og teletilsynets behandling om fritak fra taushetsplikt slik det er foreslått i § 56b 2. ledd, når dette spørsmålet jo likevel skal prøves av retten.

Tiltak rettet mot nettsted hvor opphavsrett krenkes

TV 2 er grunnleggende enig i at internettilbyderne har en rolle å spille dersom de formidler innhold i strid med opphavsretten, og at dette er forutsatt i EUs opphavsrettsdirektiv.

TV 2 er også grunnleggende enig i at distributører og andre virksomheter som alene deltar i distribusjon ikke skal gis noe eget direkte ansvar for det som distribueres. Det er en viktig side ved ytringsfriheten at ytringer ikke hindres eller stanses av distributørene med slike begrunnelser. TV 2 er således enig i at det kan være betenkelig å innføre et selvstendig ansvar og/eller å strekke medvirkningsansvaret etter åndsverkloven lengre enn det går i dag, om den eneste begrunnelsen for dette skal være å etablere et krav for rettighetshaver mot tilbyderen for å muliggjøre pålegg.

På den annen side må det – som departementet også fremholder – være slik at ansvarsfriehtsreglene i ehandelslovens §§ 16-18 ikke er til hinder for at en domstol eller forvaltningsmyndighet på annet rettsgrunnlag enn ehandelsloven, kan gi pålegg overfor en internettilbyder. Slike pålegg kan bl.a. ha form av en beslutning fra en domstol eller forvaltningsmyndighet med krav om at krenkelsen bringes til opphør eller forhindres ved fjerning av den ulovlige informasjonen eller ved at tilgangen til den hindres. Det må også være korrekt at ansvarsfriehtsreglene heller ikke skal være til hinder for at myndighetene fastlegger prosedyrer for fjerning eller hindring av tilgang til informasjon og at retten til midlertidig forføyning ikke påvirkes av reglene i ehandelsloven.

TV 2 er for øvrig enig i at de aktuelle sanksjonene i denne forbindelse er blokkering og/eller sletting av nettsider. TV 2 mener også at man ikke bør detaljregulere fremgangsmåter eller tekniske løsninger

for dette, på et felt som er i sterk utvikling. TV 2 er også enig i at det ikke skal iverksettes tiltak som kan medføre at enkeltpersoner utestenges fra internett. TV 2 er enig i at dette ville være urimelig tyngende overfor dem som blir rammet og at det vil kunne virke urimelig overfor uskyldige tredjeparter og deres legitime interesser – tiltakene kunne fått karakter av "kollektiv avstraffelse".

Vi noterer at departementet er av den oppfatning at en handleplikt bare skal kunne pålegges av en domstol eller annen myndighet med hjemmel i lov og på rettighetshavers begjæring. For eksempel bør tilgangen til et nettsted som tilbyr innhold som krenker opphavsretten, bare kunne hindres av internettilbyderen på grunnlag av retts- eller forvaltningsavgjørelse, ikke trussel om saksanlegg alene. Spørsmålet som reiser seg i så fall er om man så å si – når man kan forutsi resultatet – skal presse prosessen inn til avgjørelse hver gang. Det kan virke som unødvendig anstaltmakeri, men hensynet til avveiningen og tredjepart som eventuelt vil bli stengt ute, tilsier kanskje det. Likevel pekes på at både administrative og kostnadmessige hensyn kan tale for at man åpner for en administrativ vurdering og avgjørelse hos internettilbyder i de åpenbare (utvilsomme) situasjoner hvor faktum er fullt og helt klarlagt.

Til drøftingen av hvilke situasjoner blokkering/sletting er aktuelt å vedta foreslår departementet at det bare vil være adgang til å blokkere nettsteder der det *"i stort omfang gjøres tilgjengelig materiale som åpenbart krenker opphavsrett eller andre rettigheter etter denne lov"*. Departementet uttaler at det dermed ikke vil kunne pålegges blokkering i tilfeller hvor dette vil ramme lovlig innhold på en måte som kan komme i konflikt med Grunnloven § 100. Man vil vel ganske lett forutse at dette – dersom man ikke tar et forbehold – vil medføre at alle relevante sider vil bli "utstyrt" med et minste innhold av "redaksjonelt" stoff, for å sikre at sperring ikke vil skje. Vi forutsetter her at man ved prøvingen kan blokkere undersider eller deler av sidene og således unngå dette problemet delvis.

TV 2 mener at denne normen ikke skal tolkes for strengt. Man kan avhjelpe dette ved at man etablerer enkle prosedyrer som sikrer at pålegg oppheves, for eksempel dersom det ulovlige innholdet fjernes, og også muligheter for at den som publiserer gjennom nettstedet – og andre som har rettslig interesse i saken - i ettertid kan påklage blokkeringen. Hensyntatt området bør man ikke stille høye krav til slik "rettslig interesse".

TV 2 er enig med departementet mht at det bør kunne pålegges sletting av nettsider med ulovlig innhold fra internettilbyderens tjenere. Generelt mener dog TV 2 at man alltid bør velge det minst inngripende tiltak. TV 2 peker også på at slik "sletting" - bokstavelig forstått - vil føre til at innholdet forsvinner. TV 2 mener dette kan medføre at selve dokumentasjonen blir vanskelig tilgjengelig (eller helt utilgjengelig). TV 2 antyder således at sletting suppleres med "alternativt ikke slettes men gjøres utilgjengelig ved at tilgang sperres eller innhold flyttes til lukket område".

Departementet legger til grunn at den generelle adgangen til å gjøre påbud tidsbegrenset vurderes i hver enkelt sak. Det kan være et poeng at dette temaet fremgår av reguleringene som noe det aktuelle organ skal vurdere.

Organiseringen

For TV 2 er det sentrale poeng at det her kommer på plass et hjemmelsgrunnlag og en behandlingsform som ivaretar de relevante interesser, herunder hensynet til yringsfriheten, men samtidig også sikrer et kostnadsnivå som ikke ekskluderer mindre rettighetshavere - med dårlig økonomi - fra å oppnå den beskyttelse som ligger i slike avgjørelser. Mindre og ofte ressursvake rettighetshavere er antageligvis de som i størst grad har umiddelbart behov for en rimelig og rask behandlingsform. Dette forsterkes dersom rettighetshaver selv må dekke kostnadene ved tiltakene og prosessen. TV 2 støtter forslaget om en administrativ behandlingsform i to nivåer, med etterfølgende domstolsprøving, fremfor en særlig utvidelse (og klargjøring) av domstolenes kompetanse mht å fastsette slike pålegg. TV 2 er enig med departementet i at det vil være slik for internettilbyderne – som for andre parter på området her – at behandling i organ generelt vil være

mindre byrdefullt enn behandling i domstolene. TV 2 antar også at behandling i et eget organ – dersom det forvaltes fornuftig – vil gi en raskere avgjørelse i første instans, hvilket i seg selv er en viktig faktor.

De samme synspunktene gjør at TV 2 er tvilende til innføring av gebyr. Man må søke å sette et nivå som ikke er prohibitivt høyt. Det må eventuelt også etableres mulighet for å ettergi gebyrer – eller ikke pålegge dem - i tilfeller hvor det var god grunn for å ta saken opp. Grensene for hva som skal kunne bringes inn bør også gjøres klare slik at prosessrisikoen blir mindre.

Det fremstår som selvsagt at både internettilbyderne og det aktuelle nettstedet – innen rimelige grenser og etter rimelige anstrengelser fra det system som etableres - skal gis anledning til å uttale seg før vedtak om blokkering eller sletting treffes.

Det er naturligvis også viktig og nødvendig at det vedtaket forvaltningsorganet fatter, kan tvangsfullbyrdes, slik departementet foreslår.

Klageordning

Departementet foreslår at det i lovbestemmelsen om klage, presiseres at Forbrukerrådet også har adgang til å påklage Medietilsynets vedtak. Dette har ikke TV 2 noen innvendinger til, men i lys av at det her gjelder ytringsfrihetsinngrep antar TV 2 at man bør vurdere å synliggjøre at også andre virksomheter/enheter kan ha rettslig klageinteresse og således må kunne påklage et vedtak om å stanse tilgang til konkrete nettsteder eller deler av disse.

TV 2 har stor sympati for at politisk styrte organer bør være varsomme med å behandle saker som gjelder medienes innhold. TV 2 støtter således forslaget om at klagebehandlingen bør skje i en uavhengig klagenemnd. TV 2 ser også at det er grunner for at klagenemnda ikke skal ha anledning til å omgjøre Medietilsynets vedtak etter eget tiltak. Man kan imidlertid reise spørsmål om begrunnelsen tilsier at klageorganet etter eget tiltak skal kunne oppheve et tiltak som hindrer tilgang (men ikke det motsatte).

Mht nemnda og sammensetningen av denne, ser TV 2 det som hensiktsmessig at man samler behandlingen hvor det er mulig, vurdert i lys av både kompetanse og kapasitet. I disse forhold vil den kompetansemessige utfordring normalt ikke være av opphavsrettslig karakter. Dersom saken reiser tvil, vil dette oftere berøre spørsmål om ytringsfrihetsvurderinger. I et slikt lys kan en plassering i en nemnd som allerede har lignende avveininger som arbeidsområder, kanskje fremtre som tjenlige. Ut over dette ser ikke TV 2 avgjørende innvendinger mot departementets forslag om en egen nemnd. TV 2 kan leve med en samle-løsning om dette skulle vise seg mer effektivt rent administrativt. At nemnda har medlemmer med bredere mediekompetanse vil antageligvis være positivt i seg selv.

Domstolsprøving

TV 2 er enig med departementet i at det er gode grunner for at klagemuligheten må være uttømt før en sak kan bringes inn til domstolsbehandling. Ettersom det kan være et stort antall parter i disse sakene, er det ryddig at behandlingen følger ett spor.

TV 2 er - i lys av ytringsfrihetsfeltets karakter og viktighet - enig med departementet i at domstolen ikke bør være avskåret fra å prøve forvaltningens skjønn. Det er – som departementet påpeker - gode grunner for at domstolen bør kunne prøve alle sider av saken, også om internettilbydere skal hindre tilgangen til et nettsted eller til deler av dette (konkrete filer/undersider). TV 2 er enig i at hensynet til at saken blir avgjort så raskt som mulig, særlig sett i lys av at det er mange parter i saken, taler for at domstolene bør ha anledning til å treffe realitetsavgjørelse her, og da både om noe skal skje og eventuelt omfanget av blokkering/sletting.

Til den praktiske organiseringen og forholdet til internettilbydere, støtter TV 2 løsningen som innebærer at internettilbydere ikke må saksøkes, men at det gis regler om at de skal varsles om saken (herunder om adgang til å tre inn i saken) og om at virkningen av at slikt varsel er gitt, er at dommen blir bindende for internettilbydere uavhengig av om de velger å tre inn i saken.

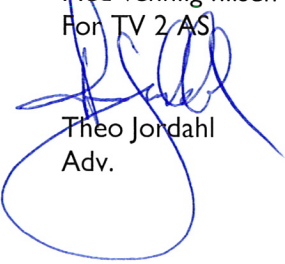
Spørsmål om oppheving av blokkeringsvedtak bør hensynta at man her har yringsfrihetshensyn som sentralt element. Det organet som gir pålegg bør også kunne oppheve et pålegg dersom grunnlaget for avgjørelsen åpenbart ikke lenger er til stede, både etter eget tiltak og etter begjæring fra noen med rettslig (klage)interesse. Prinsipielt bør det legges opp til en rask prosedyre for slike vedtak. Vi antar at henvendelser om oppheving av vedtak bør skje til det laveste behandlingsnivået og at de bør kunne avgjøres der.

Videresending av varselbrev gjennom internettilbyder

TV 2 noterer at departementet heller i retning av at det på det nåværende tidspunkt, ikke bør foreslås noen lovgivning knyttet til en varselbrevordning. TV 2 ser dette noe annerledes. I saker hvor taushetsplikt er involvert er det ganske vanlig at den som ønsker innsyn i sakens enkelheter (herunder navn på en ukjent part) henvender seg til innehaveren av informasjonen med anmodning om innsyn. Det vanlige er da at innehaveren henvender seg til den saken gjelder med spørsmål om informasjonen kan gjøres tilgjengelig, herunder orienterer om bakgrunnen for henvendelsen. Dette skjer ofte ved at en kopi av henvendelsen oversendes. TV 2 ser at en slik løsning - hvor den berørte får et varsel fra den "krenkede part" - vil kunne løse i alle fall deler av de sakene som foreligger. Dette særlig i lys av at det slik departementets forslag legger opp til, bare er i de større, mer omfangsrike sakene at det øvrige systemet trer inn. Dersom det vedtas en slik "brevmodell" i andre land, mener TV 2 at det har en verdi i seg selv at man forsøker å etablere det samme i Norge, i alle fall etter mønster av det vi oppfatter er en minsteløsning som foreslått i Finland. Man vil her også kunne avklare om innehaveren av abonnementet mener at andre personer eller virksomheter har forestått de rettstridige handlinger. Det må antas at abonnementsinnehaver ikke har taushetsplikt mht å opplyse hvem som eventuelt har benyttet det abonnementet vedkommende innehar. Hvorvidt en slik henvendelse skal innleveres for videresending, er det den (påstått) krenkede part som vurderer.

De forhold som er foreslått regulert vil være av stor betydning for rettighetshaverne. TV 2 mener dette tilsier at man fremmer forslag til reguleringer og iverksetter dem raskt.

Med vennlig hilsen
For TV 2 AS

Theo Jordahl
Adv.